

DOMINICUSPAROCHIE UTRECHT
VIERING VAN WOORD-GEBED-COMMUNIE
Tweede zondag door het jaar
18 januari 2015

DE ROEPSTEM GEHOORD

WOORD VAN WELKOM EN INLEIDING

Welkom u en jullie om hier samen te zijn rond de oude en altijd weer nieuwe verhalen, om het brood met elkaar te delen in de overtuiging dat wij het dáárvan moeten hebben, ook in onze angstaanjagende tijden.

Twee verhalen vandaag van geroepen worden bij je eigen naam en gehoor geven, verhalen van zoeken en vinden en gevonden worden. Samuel van de eerste lezing en Andreas en Simon Petrus van het evangelieverhaal breken door hun beperktheid en begrensdsheid heen. Ze herkennen en ze horen.

GEBEDSMOMENT

Eeuwige,
in de stilte van ons hart komt gij tot spreken.
Roep ons bij onze naam,
maak ons aandachtig,
doe ons op verhaal komen bij uw woord,
bij Jezus van Nazareth, onze broeder en Messias. Amen.

BIJ HET OPENLEGGEN VAN DE SCHRIFTEN

Twee keer vandaag een verhaal van geroepen worden en gehoor geven.
De jonge Samuel hoort tot drie keer toe 's nachts een stem als hij ligt te slapen.
En in het evangelieverhaal de simpele dialoog:
"Rabbi, waar houdt gij u op?" "Kom mee om het te zien!"
Daar draait het vandaag om. Heeft dat niet wat meer tijd nodig?
Natuurlijk, maar de evangelist Johannes wil over de hoofden van Simon en Andreas heen mensen van alle eeuwen tot navolging oproepen.
Dat horen we in de oude verhalen.

VERKONDIGING

Voor christenen van vandaag en voor Joden in de dagen van Jezus, is het moeilijk te verstaan wat er rond die Man van Nazareth allemaal gebeurde. Het is niet eenvoudig zijn creatieve aanpak van het leven te begrijpen en dóór te hebben. Hij brengt onrust teweeg en dat begint al bij zijn geboorte. Heel Jerusalem is geschokt als daar drie wijzen uit het Oosten arriveren. Nog veel geschokter zal Jerusalem zijn, als die Rabbi uit Judea zich gaat vestigen in Galilea - een uithoek van Israel, een gebied dat de Ballingschap nooit helemaal te boven is gekomen en dat met zijn gemengde bevolking niets voorstelt bij het officiële Jodendom. Als die Jezus nou ècht iets wil, is dat toch niet bij uitstek de plek om een flitsende carrière te beginnen. Hier is sprake van een duidelijke keuze. Jezus kiest voor Galilea, dat land van de duisternis. Daar roept Hij zijn eerste volgelingen en daar komen mensen in grote drommen op Hem af. Voor Jezus is Torah - de Wet van Mozes - geen keurslijf van onderdrukking, maar precies bevrijding voor mensen die onderdrukt worden.

We ontmoeten in het evangelieverhaal opnieuw Johannes de Doper, de ruige woestijnprofeet. Hij wijst de Messias aan: "Zie het Lam van God!" Johannes zet zijn leerlingen op weg naar Jezus van Nazareth. Ze gaan op zoek naar de Messias en ze vinden hem op het moment dat ze zelf worden gevonden. En meteen komt de uitnodigende vraag: "Wat verlangen jullie?" Er volgt geen theologische discussie – ze willen gewoon weten *wie* is hij en *waar* hoort hij thuis? Ze gaan mee en blijven bij Jezus van Nazareth. Ze maken hem mee, ze luisteren en delen het brood en het leven dat hij leidt. Dat is genoeg! Ze gaan reddeloos voor de bijl. Ze hebben gezocht en gevonden en ze zijn gevonden. Ze blijven! Andreas haalt z'n broer Simon er ook bij. Jezus kijkt hem aan en zegt: "Jij zult Petrus heten – rots!". Zo rijmt het eind van het verhaal op het begin. Bij het opgaan van de zon heeft Johannes de Doper Jezus aangekeken en gezegd: "Zie, het lam van God!" Bij het ondergaan van de zon kijkt Jezus Simon aan en zegt: "Jij heet voortaan Petrus – rots!" Het lam en de rots ontmoeten elkaar en het is de vraag wie wie zal zijn in het verhaal.

Het roepingsverhaal van Samuel uit de eerste lezing is een juweel van vertelkunst. Het is een tijd van chaos en wanorde en in die chaos wordt het verhaal verteld van Samuel. In het Hebreeuws heet hij: SH' MA - EL - hij die luistert naar God. Hij is door zijn moeder Hanna hartstochtelijk van God afgebeden. Op jonge leeftijd wordt Samuel naar de tempel gebracht en aan God afgestaan, want...het is een bijzonder kind. Onder toezicht van de oude hogepriester Eli groeit de kleine Samuel op in de tempel. Op een avond heeft Eli zich te slapen gelegd. "Zijn ogen begonnen zwak te worden en hij kon niet goed meer zien."

Dat is niet alleen een mededeling van medische aard, daar bedoelt de bijbelse schrijver méér mee: de mensen zijn het zicht op God kwijt en zelfs de hogepriester ziet het niet meer en is ingeslapen. Tot driemaal toe hoort de jonge Samuel dan een stem, die hem roept bij zijn naam. Hij denkt dat het Eli is. Eli betekent: *mens van god*.

En dan gaat het verhaal opeens een heel andere kant uit.

Samuel denkt de stem van Eli te horen, maar het blijkt de stem van God te zijn. Niet Eli, maar Eloim, niet de mens maar God. De stem uit de hoge klinkt door in de stem van mensen. Ze vloeien in elkaar over en vaak zijn Gods woorden op te vangen en te verstaan in de mensenwoorden.

Maar tegelijk schuilt daar ook het gevaar in.

Er komen wel eens geluiden uit kerkelijke kringen die beweren: “Mijn woorden zijn Gods woorden en Gods wil!” Op dat moment mag je met recht en reden ernstig gaan twijfelen, want zo werkt het zeker niet!

Pas als Samuel voor de derde keer wordt geroepen, wijst Eli hem op de Eeuwige en laat Samuel de roepstem toe tot zijn hart: “Spreek, Heer, uw dienaar luistert!”

In onze samenleving, in onze kerken en in onze wereld met de vele woorden, argumenten en motivaties, lijkt het omgekeerde wel eens waar te zijn.

Dan is het: “Luister, Heer, uw dienaar spreekt!”

En tot onze afschuw is dat horen – dat luisteren - bij bepaalde verharde groepen in sommige streken van de wereld ook al niet aan de orde.

Daar wordt meteen gereageerd met geweld en aanslagen en moord.

Wat een zegen wanneer er weer echt geluisterd kan worden.

Daar krijgt Gods ruimte kans in onze beperktheid en die ruimte laat ons vele malen verder gaan dan we ooit voor mogelijk hadden gehouden.

Baptiste Tuin o.p.